

"יקי; תעזור לי עם שיעורי הבית בתורה!" - אחותי הקטנה - כמה מוקדם. שש בבוקר היא כבר על הרגליים, משלימה שיעורים מאתמול היא רק שמה לב שאני מזזי רגל, כבר היא מחליטה שהתעוררתי. אני מנסה לפקוח עיניים. "רק רגע, ליאת, רק קמתי. אפילו לא אמרתי 'מודה אני'. מה נחתת עליי פתאום?" עדיין מטושטש. עדיין לא מפקוס. מוריד רגל אחת מהמיטה לתוך נעל הבית החמימה. ועוד רגל. מודה מתוך שינה לכיוון הכיור. נוטל ידיים. שוטף פנים. רק לאחר התארגנות וברכות השחר, היה לי ראש לעזור לה. כשסיימנו את כל שיעורי הבית שלה היא 'שיחררה' אותי לשייבה.

בתחילת השיעור, פתח הרב ארז ואמר: "יש מושג שאני רוצה לדבר אתכם עליו היום. 'הקץ המגולה'. הגמרא אומרת שאחד הסימנים לכך שאנחנו בתקופה של גאולה הוא שהארץ נותנת את פרותיה בעין יפה. 'אין לך קץ מגולה מזה', אומרים חז"ל. אנחנו רגילים לחשוב שהמילה 'קץ' היא מלשון סוף, אחרית דבר. זה נכון, אך ישנה משמעות נוספת. המילה 'קץ' היא מלשון **יקיצה, התעוררות**. ישנו בגלות והנה הקב"ה העיר אותנו. 'אני שִׁכַּבְתִּי וְאִישְׁנָה, יִקְצוּצוֹתַי כִּי ה' יִסְמְכֵנִי', איך אנחנו יודעים שתרדמת הגלות הסתיימה? הגמרא נתנה לנו סימן. כשהארץ תתן פריה בעין יפה - זהו סימן שהתעוררנו. כשאנו מתעוררים אנו פותחים תחילה את העיניים. הגוף מגיב עוד לפני שאנחנו חושבים מחשבות עמוקות. כך גם בזמן הגאולה. קודם כל הצד החומרי-הגשמי מתחיל להתעורר. העלייה לארץ מתגברת. הארץ נותנת פרות בעין יפה. זהו קץ מגולה. יקיצה והתעוררות שגליים לכל".

'בדיקו כמו שאחותי ראתה שאני מתעורר כאשר הזזתי רגל', חייכתי לעצמי. "וכמו שכשאנחנו רק מתעוררים הראש שלנו עדיין לא צלול", המשיך הרב ארז, "ואנחנו לא יכולים לקפוץ ישר לסוגיה עמוקה או להתחיל לרוץ אלפיים, כך גם ביקיצת עם ישראל. כשאנחנו חוזרים לארצנו זוהי רק ההתעוררות. אנחנו פוקחים עיניים, שרויים עדיין בערפל הכוחות שלנו עדיין לא בשיאם. השכל והמחשבה עדיין בעלטה. עם ישראל עוד לא שב לעצמו. למסורתו, לא-לוהיו. אבל לאט לאט, אנחנו קמים ומתעוררים, עד לקימה המלאה שבה נשוב לעצמנו במלוא הכוחות והעוצמה".

לא רק "המצוות התלויות בארץ" קשורות לארץ ישראל. הרמב"ן בפרושו לתורה מביא לנו שכל המצוות כולן מתאימות דווקא לארץ ישראל - ארץ החיים של עם ישראל, ואנו מחויבים לקיימן בחוץ לארץ רק כדי שהן לא תישכחנה במהלך הגלות. אלו הם דברי הרמב"ן: "ומן הענין הזה אמרו בספרי 'ואבדתם מהרה' - אף על פי שאני מגלה אתכם מן הארץ לחוצה לארץ היו מצויינין במצוות שכשתחזרו לא יהיו עליכם חדשים. משל לאדון שכעס על אשתו ושלחה לבית אביה. אמר לה: הוי מתקשטת תכשיטים שכשתחזרי לא יהיו עליך חדשים... כי עיקר כל המצוות ליושבים בארץ ה'. ולפיכך אמרו 'שקולה ישיבת ארץ ישראל כנגד כל המצוות שבתורה'".

מצוות התורה אינן רק אוסף של מעשים שנוצטוונו לעשות מכל מיני סיבות. תר"ג המצוות הן סגנון החיים של עם ישראל והן המעשים הכי בריאים והכי מתאימים לנשמה שלנו. לכן, טבעי הוא הדבר שכל המצוות מתאימות דווקא לארץ ישראל - ארץ החיים הישראלים. בחוץ לארץ אנו מקיימים מצוות בגלל שכך ציווה אותנו ה', אך אין זה מקומן הטבעי. כמו שהאדון ציווה את אשתו להתקטש גם בבית אביה, למרות שמקומם הטבעי של התכשיטים הוא בבית, לפני בעלה.

מוקצה מחמת גופו- א | הלכות

כל דבר שאינו ראוי לשום שימוש בשבת, הרי הוא מוקצה מחמת גופו, היינו שחמת גופו עצמו, שאין בו שום שימוש בשבת, הוא מוקצה. כגון אבנים, בעלי חיים, מטבעות כסף, עפר, עצים, פסולת, וכן גופת מת.

גם לצורך דבר המותר אסור לטלטל מוקצה זה. למשל, אסור לקחת אבן כדי להחזיק בה את הדלת או כדי לפצח בה אגוזים.

הרוצה להפקיע את האבן מאיסור מוקצה, צריך לפני השבת ליחד אותה במחשבתו לשימוש זה של החזקת הדלת או פיצוח אגוזים דרך קבע, או להשתמש בה פעם אחת ביום חול לצורך זה.

דברי מאכל שראויים לאכילה בשעת הדחק, אינם מוקצה. אבל אם אינם ראויים לאכילה ללא בישול או אפיה, כגון קמח, תפוחי אדמה, בשר חי, הרי הם מוקצים. ואף שהם ראויים לבעלי חיים, הם מוקצה, מפני שאין רגילים לתת לחיות מאכלים שמייעדים לבני אדם.

בשעת הדחק, כאשר המקפיה הפסיק לעבוד והבשר או הדג שבתוכו עלולים להתקלקל, סומכים על הסוברים שכיוון שהם ראויים למאכל כלב אינם מוקצה, ומותר להעבירם למקפיה אחר. (מתוך 'פניני הלכה' שבת ב' כג, ג)

אין ישראל נגאלין עד שיעשו אגודה אחת. (ילקוט שמעוני, פרשת נצבים)